

SPORIREA CAPITALULUI TURISTIC CU SPRIJINUL PROIECTELOR DE INFRASTRUCTURĂ SPECIFICE ZONEI METROPOLITANE SUCEAVA

Dr., lect. univ., Pavel STANCIU

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Adresa: Strada Universității 13, Suceava 720229, România

Telefon: + 40230 216 147; web site: www.usv.ro

Abstract

Pragmatically speaking, tourism is an integrated, convergent and sequential component of almost all economic sectors present in a particular region or area with potential for capitalization. At the same time, tourism is conditioned by the derived revenues of these sectors and increasingly correlated with many of the projects of local interest. Initiatives focusing on general infrastructure, especially transport, give a distinctive note to tourism, giving added value to it.

Regarding the Suceava Metropolitan Area, several initiatives related to the development of road and airport infrastructure are being proposed, projects aiming at rehabilitating the road network, decongesting the road traffic and interconnecting the North-Eastern part of Romania with some of the most important European air hubs. All this will clearly and unequivocally contribute to the increase of the tourist interest shown towards the city of Suceava and implicitly towards Bucovina.

Key words: *Suceava Metropolitan Area, European air hubs, airport infrastructure*

JEL CLASSIFICATION: R 4, R 41

Introducere. Activitatea turistică a cunoscut o dezvoltare exponențială din punct de vedere economico-social și cultural-educativ în epoca contemporană, astfel încât pe lângă călătoriile în interiorul țărilor cu vocație turistică, accesibile publicului larg, deplasările turistice în străinătate și turismul internațional nu mai reprezintă opțiuni atât de greu de îndeplinit.

Turismul contemporan este privit ca o activitate creatoare de beneficii, atât de ordin material, cât și spiritual. Prin urmare, turismul a devenit o ramură foarte importantă a economiei întrucât leagă aproape toate domeniile de activitate pe plan național și internațional.

Privit ca un fenomen creator de beneficii, de-a lungul timpului, turismul a fost definit în moduri distincte. Cea mai simplă explicație ne este oferită de M. Peyromarrie Debord și anume că turismul este „arta de a călători pentru propria plăcere”. Industria ospitalității și călătoriilor este o latură a economiei constituită pe patru tipuri de bază de servicii: servicii de transport, servicii de cazare, servicii de alimentație și servicii de agrement, serviciul de agrement fiind indispensabil.

Turismul reprezintă o cale de valorificare a tuturor categoriilor de resurse și în mod special a celor naturale sau a celor de mici dimensiuni. De exemplu: frumusețea peisajelor, monumentele istorice, tradiția populară, condițiile de climă, evenimentele cultural-artistice găsindu-și cea mai bună valorificare prin intermediul turismului. În cazul turismului internațional acesta asigură un spor de venit.

Interdependența dintre dezvoltarea turismului (internațional și intern) și creșterea economică este evidentă, deoarece antrenează cererea față de o serie de bunuri și servicii, care altfel nu ar fi fost produse sau prestate. Structura cheltuielilor turistice reflectă impulsul pe care aceste cheltuieli îl dau sectoarelor ce concură la realizarea produsului turistic, procesul de creștere al veniturilor având loc, în primul rând, în aceste sectoare și apoi transmitându-se treptat și în alte sfere ale economiei naționale, prin intermediul intrărilor („input”) succesive ale banilor încasați de la turiști, încasări ce reprezintă venituri derivate ale acestor sectoare.”

Cele mai vizibile efecte în acest sens se pot observa în următoarele sectoare economice:

- sectoarele care asigură baza tehnico-materială (industria construcțiilor sau cei care finanțează);

- sectoarele care asigură infrastructura (rețeaua de transporturi, lucrările de sistematizare și aprovizionare cu utilități: energie, apă, căldură, etc.);
- sectoarele comerciale (dezvoltarea rețelei comerciale și de alimentație, care va trebui să satisfacă cerințele și exigențele turiștilor);
- sectoarele industriei alimentare care livrează băuturi și mărfuri agroalimentare;
- sectoarele de prestări servicii de care beneficiază turiștii (rețeaua de transporturi, rețeaua de comunicații, servicii de frizerie-coafura, etc.);
- sectoarele cultural-artistice (teatrele, muzeele, expozițiile, etc.) și manifestările sportive.

Veniturile pe care le realizează forța de muncă, care deservește industria turismului, numeroasă și cu un profil variat de calificare, sunt direcționate către consum prin cheltuieli tot mai mari ca urmare a intensificării consumului, rezultat al creșterii nivelului de trai.

În momentul în care un obiectiv turistic va fi inaugurat, el va exercita o influență pozitivă asupra economiei respectivei zone, stațiuni, regiuni unde a fost localizat, deci implicit asupra economiei naționale din exploatarea obiectivului respectiv.

În concluzie, investițiile pentru realizarea de noi obiective turistice sau dezvoltarea infrastructurii generale și specifice impulsionează creșterea vânzărilor de bunuri și servicii care se răsfrâng în sens pozitiv asupra economiei naționale. Fenomenul este complex deoarece încă înainte de darea în folosință a acestora, lucrările de investiții generează venituri în industria construcțiilor și în cele conexe acesteia.

Nu în ultimul rând, turismul este considerat o pârgă de atenuare a dezechilibrelor interregionale, privite la scară națională sau mondială. De asemenea, favorizează utilizarea pe plan local a diferitelor resurse disponibile de forță de muncă.

Proiectele județene și interregionale care susțin dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de veleitățile turistice ale zonei, de baza materială și infrastructura existentă, de tipurile de turiști care vizitează zona, dar mai ales de ceea ce își doresc turiștii pentru a fi satisfăcuți. Opinia acestora este deosebit de importantă pentru succesul programelor ce urmează a fi implementate. Eficiența constituie o condiție fundamentală a dezvoltării locale și regionale. *Optimizarea relației calitate-eficiență, „oferă garanția desfășurării unei activități în concordanță cu exigențele consumatorilor și cerințele pieței.”* (Minciu, p.290).

Zona Metropolitană Suceava - Botoșani. Direcții de dezvoltare a flancului vestic

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Suceava-Botoșani” include 19 unități administrativ teritoriale care au aprobat Strategia de dezvoltare a zonei metropolitane Suceava-Botoșani pentru perioada 2014-2020.

Un număr de 54 de proiecte importante stau la baza acestui plan de dezvoltare regională. Acestea sunt structurate pe trei componente:

- **a. proiecte de integritate a Zonei Metropolitane**, implementate în parteneriat cu municipiul Suceava împreună cu celelalte unități administrativ teritoriale, reprezentate în număr de 11, având o valoare estimativă de 1.524 milioane lei;
- **b. proiecte ale municipiului Suceava**, în număr de 21, fiind estimate la o valoare de 558 milioane lei;
- **c. proiecte integrate ale celorlalte localități componente ale Zonei Metropolitane Suceava-Botoșani**, în număr de 22 de proiecte estimate la o valoare totală de 1.871 milioane lei.

Alături de aceste proiecte stau altele 40 care vor veni în completare. Printre cele mai importante amintim: modernizarea Gării Ițcani și a Palatului Copiilor, construcția unui sediu pentru teatru și o filarmonică în municipiul Suceava, amenajarea de noi zone de promenadă și a pistelor pentru biciclete și multe alte proiecte care vor avea un impact economic și turistic în sensul pozitiv asupra dezvoltării regiunii Bucovina.

Toți reprezentanții unităților administrativ-teritoriale ce compun zona metropolitană au stabilit proiectele ce vor face parte din această categorie. Dintre cele mai reprezentative enumerăm următoarele:

- înființarea Parcului industrial „Bucovina” Suceava pentru care sunt necesari 25 milioane de lei din fonduri de dezvoltare europene, parteneriat public privat și bugetul local al municipiului Suceava;
- construcția unui Complex Sportiv în municipiul reședință de județ în valoare de 83,5 milioane de lei cu bani proveniți de la bugetul de stat și de la bugetul local;
- realizarea unui sistem de transport public interurban ecologic în Zona Metropolitană Suceava-Botoșani, investiție estimată la 171 milioane de lei care s-ar putea finanța din fonduri europene și din cele provenite de la bugetele locale;
- reabilitarea mai multor drumuri județene prin fonduri de dezvoltare europeană dar și cu contribuția Consiliului Județean;
- închiderea inelului ocolitor de Sud-Est a municipiului Suceava pe ruta Bosanci-Ipotești-Tișăuți-Salcea, lucrare estimată la 170 de milioane de lei prin cofinanțare de la Bugetul de Stat și din bani europeni;
- construcția Campusului Universitar II al Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, investiție estimată la 900 milioane de lei având ca surse de finanțare bugetul de stat, fonduri proprii ale universităților, fonduri europene și parteneriate public-private.

Toate aceste proiecte se impun ca o necesitate de dezvoltare economico-socială și turistică atât a municipiului Suceava și implicit a zonelor adiacente. Îndeplinirea acestor obiective va avea un impact major asupra generării de locuri de muncă atât în zona urbană cât și în cea rurală.

Construcția Complexului Sportiv care va putea găzdui diverse competiții, va atrage turiștii iubitori de sport, care vor putea fi alături, ca suporteri, de echipele sau sportivii preferați.

Proiectele pentru municipiul Suceava sunt în valoare de 558 milioane de lei. Aceste proiecte, în număr de 21 au fost stabilite în urma consultărilor dintre reprezentanții Municipiului Suceava și a grupurilor organizate la nivel local.

Dintre cele mai importante proiecte amintim:

- reabilitarea infrastructurii urbane a municipiului Suceava, investiție estimată la 80 milioane de lei din fonduri de dezvoltare europeană și de la bugetul local;
- reabilitarea termică a 10.000 de apartamente din municipiul Suceava, necesitând 135 milioane de lei de la bugetul de stat, POR și fonduri proprii ale proprietarilor;
- construcția de centre sociale pentru copii și persoane cu dizabilități;
- valorificarea monumentului istoric Curtea Domnească pentru circuitul turistic regional și național, investiție totală de 22 milioane de lei din fonduri europene și bani proveniți din bugetul local;
- extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public din municipiul Suceava, folosind corpuri de iluminat cu un randament ridicat, investiție totală estimată la 45 milioane de lei din bugetul local și o concesiune în parteneriat public-privat;
- construcția de noi spații verzi și modernizarea celor existente în valoare de 13,5 milioane de lei;
- construcția de locuințe sociale și locuințe în regim de închiriere pentru tineri (ANL) cu finanțare de la bugetul de stat și cel local în valoare totală de 7.835 milioane de lei;

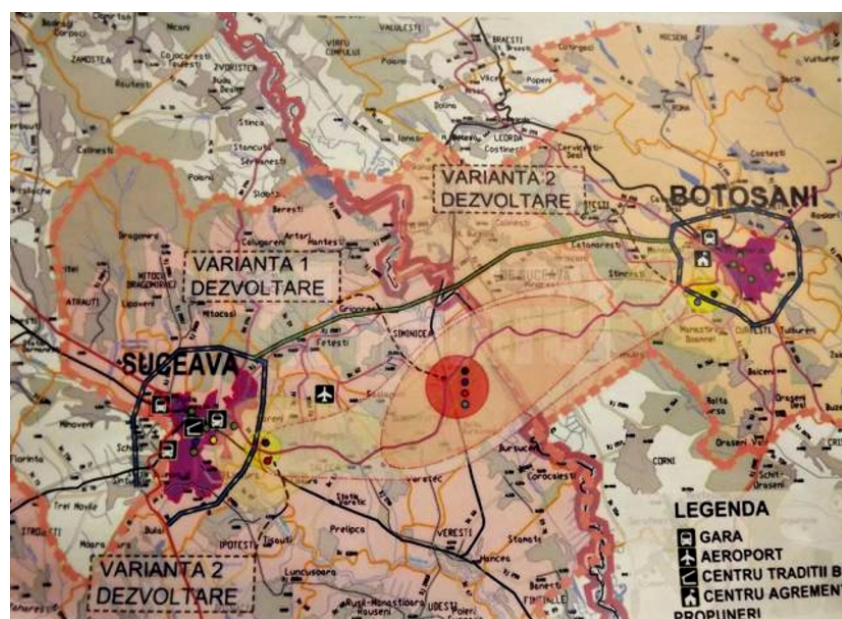
Aceste investiții vor contribui la crearea unui cadru propice dezvoltării turistice a municipiului Suceava, iar turistul care va intra în municipiul Suceava va fi plăcut impresionat de noua față a orașului, o parte dintre aceste proiecte fiind deja în desfășurare. După cum se poate observa, turismul antrenează și stimulează producția și din alte domenii ale economiei, reprezentând un mijloc de diversificare a structurii economice a municipiului Suceava dar și a regiunii Bucovina.

Cele 22 proiecte integrate ale Zonei Metropolitane, cu o valoare de 1871 milioane de lei au fost stabilite în funcție de necesitățile individuale ale localităților componente în cadrul grupului de lucru la nivel metropolitan. Cele mai importante vizează investiții concrete precum:

- modernizarea și reabilitarea unităților de învățământ din localitățile componente ale Zonei Metropolitane Suceava-Botoșani, investiție în valoare de 15 milioane de lei cu surse de finanțare europene, naționale dar și locale;

- reabilitarea infrastructurii de transport în localitățile Dumbrăveni, Stroești, Moara, Udești, Mitocul Dragomirnei, Pătrăuți, Verești, în valoare de 90 milioane de lei cu bani din bugetul Consiliului Județean sau prin PNDR 2014-2020;
- extinderea și reabilitarea sistemelor publice de apă-canalizare în vederea asigurării utilităților și în zonele rurale, reprezentând 150 milioane de lei prin finanțări POS Mediu, PNDR, bugetul Consiliului Județean și bugetele locale;
- extinderea și modernizarea sistemului energetic în localități ca Bosanci, Dumbrăveni, Mitocul Dragomirnei, Pătrăuți, Ipotești, investiție estimată la 45 milioane de lei ce ar putea fi finanțată din bugetele locale în parteneriat public-privat.

Proiectul „Zonei Metropolitane” Suceava-Botoșani respectă principiile de finanțare și funcționare a Uniunii Europene care sunt bazate în primul rând pe numărul locuitorilor. Fondurile alocate au la bază principiul cost-eficiență-beneficiu. Din aceste motive cu cât numărul beneficiarilor este mai mare cu atât proiectul este mai eficient.

Figura 1. Propunere de pol de dezvoltare Suceava- Botoșani

Sursa: http://www.hotnews.ro/stiri-administratie_locala-15616885-suceava-botosaniul-vor-uneasca-intr-pol-dezvoltare-care-rivalizeze-iasiul-tren-mare-viteza-stadion-comun-drum-expres-dezvoltarea-aeroportului.htm

Prin realizarea Zonei Metropolitane, municipiul Suceava și-a dublat zona și populația de la 100.000 la 200.000 împreună cu cele 14 localități din componența zonei.

Deja o parte din aceste proiecte au fost demarate. Un proiect important reprezentat de transportul în comun al Zonei Metropolitane îl reprezintă achiziționarea a 40 de mijloace auto electrice. Acesta face parte din strategia națională a României și a fost deja înaintat la Bruxelles.

Toate aceste proiecte vor estompa decalajul dintre zona rurală și cea urbană privind accesibilitatea turiștilor în diferite zone dar și condițiile de utilități oferite. Astfel turismul rural, ca ramură a turismului, reprezintă o bază economică a așezărilor rurale, dar și un mod de educație și de evoluție a calității vieții. Turistul va cunoaște țărănul în viața sa de zi cu zi în mediul rural specific satului tradițional. Contactul direct cu spațiul rural oferă iubitorilor Bucovinei oportunitatea de a participa la viața cotidiană a populației locale, dar și la diferitele manifestări folclorice și religioase care se păstrează de secole.

Dezvoltarea infrastructurii de transport din Suceava și vecinătatea reședinței de județ

Transportul este unul din cele mai importante sectoare ale economiei, atât la nivel mondial, cât și național, fiind o parte integrantă a sistemului turistic. Capacitatea sistemului de transport de a

face față schimbărilor actuale (reducerea emisiilor de carbon, presiuni economice de la marii furnizori de combustibil) va avea un impact major asupra turismului.

Dezvoltarea infrastructurii de transport în Bucovina stă la baza promovării acesteia ca destinație turistică. Personalitatea istorică, geografică și etno-culturală a acestei provincii istorice „Bucovina” determină necesitatea de a o face cunoscută atât turiștilor din țară, cât și din străinătate.

Proiectele de infrastructură influențează într-un mare grad accesibilitatea și atractivitatea turistică asupra acestei zone.

Dezvoltarea economică modernă este în strânsă legătură cu evoluția mobilității persoanelor și bunurilor. Un nivel ridicat de accesibilitate va influența procesele economice din zona respectivă.

- Rețelele de transport sunt formate din locațiile (sau destinațiile) călătoriei și conexiunile dintre acestea.
- Turismul este călătoria efectuată cu scopul de a petrece timpul liber în altă zonă decât cea de reședință, în scop de odihnă, agrement, afaceri.
- Relația transport-turism este una foarte importantă, capacitatea sistemului de transport de a transporta turiștii la destinațiile dorite, într-un timp cât mai scurt, cu costuri cât mai reduse, în condiții de confort și siguranță ridicate reprezintă un atu pentru atragerea turiștilor în regiune. Relația dintre transport și turism este descrisă de cuvântul călătorie.
- Accesibilitatea destinației se referă atât la posibilitatea turiștilor de a ajunge la destinație, dar și cea a bunurilor materiale. Buna dezvoltare a sistemului de transport oferă un grad ridicat de accesibilitate, în timp ce un sistem de transport deficitar va determina un nivel scăzut de accesibilitate. În urma studiilor efectuate am constatat că există mult mai multe călătorii turistice de o zi, pe distanțe mici, comparativ cu cele pe distanțe mari și pentru perioade mai lungi de timp. Această situație este determinată și de gradul de accesibilitate mai ridicat în primul caz față de următorul.

Infrastructura rutieră și decongestionarea traficului în municipiul Suceava și aria adiacentă

Încă din cele mai vechi timpuri, ținutul Bucovinei era străbătut de drumeți care călătoreau cu diverse interese comerciale. Orașul Suceava, veche capitală a Moldovei, a reprezentat o importantă așezare urbană în care se intersectau importante căi de tranzit.

În orașul Suceava, în Evul Mediu, se întâlneau trei drumuri comerciale în apropierea Curții Domnești: „Drumul Liovului”, „Drumul Bistriței” și „Drumul cel Mare al Sucevei”. Denumirea unor ulițe (Armenească, Tătărască, Rusească) arătau că acolo locuiau și alte etnii care au venit și s-au stabilit aici. Pe lângă aceste ulițe, mai erau și alte ulițe cu denumiri comerciale (Tăbăcarilor, Blănarilor, Croitorilor, Tâmplarilor, Plăcintarilor), arătându-ne meșteșugurile care s-au dezvoltat.

Odată cu anexarea părții de Nord-Vest a Moldovei sub numele de Bucovina la Imperiul Habsburgic, orașul Suceava își îmbunătățește starea străzilor. După 145 de ani, Bucovina intră în granițele României, iar străzile își schimbă denumirile, singura care își păstrează numele fiind strada Armenească.

Odată cu pietruirea străzilor (prima stradă pietruită a fost strada Regele Ferdinand, astăzi Ștefan cel Mare) circulația a fost mai intensă iar orașul a înflorit.

Dezvoltarea drumurilor a dus la evoluția turismului atât în orașul Suceava, cât și în zona Bucovinei. Reabilitarea drumului Suceava - Gura Humorului - Câmpulung Moldovenesc - Vatra Dornei a făcut accesul în zonă mult mai ușor, acest lucru s-a observat și prin creșterea numărului de pensiuni turistice și hoteluri construite în stil autentic specific tipului de turism promovat, care au venit în întâmpinarea turiștilor dornici să exploateze plaiurile Bucovinene.

Anul 2015 a debutat cu multe proiecte de reabilitare a străzilor din municipiul Suceava, cu bani proveniți din bugetul european, dar și din fondurile locale. În prezent sunt în derulare lucrări pe arterele principale: Bulevardul George Enescu, Strada Mărăști, Strada Mihai Eminescu, Strada Ștefan cel Mare, Alea Nucului, etc. Acestea cuprind nu doar asfaltarea, ci și pavarea zonei pietonale și o nouă reconfigurare a arterelor. Aceste proiecte de reabilitare a străzilor vor ajuta la fluidizarea traficului, dar în același timp vor oferi și un aspect mai plăcut orașului.

Demararea lucrărilor de „Reabilitare străzi, poduri și pasaje”, investiție estimată la 9.082.702 euro încheiate cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației au dus deja la finalizarea lucrărilor efectuate pe străzile: Calea Unirii, Strada Cuza Vodă, Strada Plevnei și Strada Universității, în prezent lucrându-se pe Bulevardul George Enescu, Strada Mărăști și Strada Mihai Eminescu. Aceste lucrări demarate la nivelul municipiului Suceava se vor finaliza la sfârșitul anului 2015.

Tot în anul 2015 s-a obținut finanțarea de 3 milioane de lei a contractului pentru Programul Național de Dezvoltare Locală cu MDAR privind „Reabilitarea zonei centrale a municipiului Suceava prin reabilitarea pietonală, străzi și iluminat” din zona cuprinsă între străzile Alea Nucului și Strada Libertății din fața Palatului Administrativ prin realizarea unor lucrări de pavaj din granit.

Unul din proiecte importante în privința sistemului de transport rutier îl reprezintă șoseaua de centură a Sucevei.

Șoseaua de centură a Sucevei, începută în urmă cu 9 ani, va fi finalizată de abia la sfârșitul anului 2017. Tronsonul ce urmează a fi finalizat, va face legătura între intrarea în municipiul Suceava și localitatea Șcheia. Vechea șosea de centură este reprezentată de un drum comunal traversat zilnic de aproximativ 6000 de mașini. Această rută ocolitoare vine în întâmpinarea șoferilor, dar și a călătorilor.

Lucrările la centura Sucevei, oraș aflat la intersecția a două drumuri național europene importante DN2/E85 și DN17/E58, au început în anul 2008.

Acesta este un drum cu câte o bandă pe fiecare sens de circulație, având o lungime de 12,4 km și ar urma să ocolească pe la vest municipiul reședință de județ, începând de la intrarea pe DN2 dinspre Fălticeni, intersectând DN17 la ieșirea spre Câmpulung Moldovenesc/Cluj și terminându-se la DN2 spre Siret.

În proiect au rămas incluse lucrări complexe cum ar fi: 2 pasaje de cale ferată, 12 poduri și 4 viaducte. Jumătate din șoseaua de centură (de la DN17 ieșirea spre Siret) este finalizată și dată în funcțiune. Nu același lucru se poate spune pentru cealaltă jumătate (de la intrarea DN2 dinspre Fălticeni/București spre DN17 la ieșirea spre Câmpulung Moldovenesc) unde lucrările sunt finalizate în proporție de 90%.

Până în prezent lucrările au costat 300 milioane lei, urmând ca restul să vină în tranșe astfel încât până la sfârșitul lui 2017 șoseaua de centură a Sucevei să poată fi finalizată în totalitate. Deoarece pentru anul 2015 au fost prevăzute 5 milioane de lei, ce reprezintă 5,64% din necesarul pentru finalizarea lucrării se poate concluziona că orașul Suceava va fi supus în continuare traficului greu.

Ruta ocolitoare a Sucevei va ușura traficul în municipiul Suceava, venind în întâmpinarea locuitorilor, dar și a turiștilor, fluidizând traficul spre și dinspre obiectivele turistice aflate în județul nostru.

Aeroportul „Ștefan cel Mare” Suceava și transporturile aeriene

Modernizarea aeroportului „Ștefan cel Mare” Suceava de la Salcea susține în mod cert mediul de afaceri regional și poate deveni un punct de plecare pentru itinerariile turistice regionale.

Aeroportul „Ștefan cel Mare” Suceava a fost închis în perioada 2014-2015 în vederea efectuării lucrărilor de modernizare a pistei de aterizare-decolare.

„Proiectul are un buget total de 167.706.503 lei, din care 88.591.737 lei constituie finanțare nerambursabilă acordată de Comisia Europeană din Fondul European de Dezvoltare Regională, 67.483.238 lei reprezintă contribuția de la Bugetul de Stat, iar finanțarea din partea beneficiarului este de 11.631.528 lei (<http://www.aeroportsuceava.ro/images/comunicate-presa/17-1-11-2011.pdf>).

Obiectivul general al proiectului vizează asigurarea unui trafic aerian în condiții de maximă siguranță și a unui grad de securitate adecvat, în acord cu reglementările europene și naționale în domeniul transportului aerian” (<http://www.aeroportsuceava.ro/documente/comunicat-semnare-contract-finantare.pdf>).

Inițial programul prevedea ca lucrările să se deruleze în etape astfel încât aeroportul să poată fi menținut operațional. Totuși autoritățile au susținut închiderea acestuia pentru ca lucrările să fie derulate într-un timp cât mai scurt și pentru evitarea unor costuri suplimentare inutile.

Astfel, pista și platformele adiacente au fost complet demolate, lucrările de excavare s-au făcut până la o adâncime de 1,65 metri, lățimea a fost de 45 metri, iar lungimea de 2460 metri. La final s-a construit stratul de rezistență și s-a turnat cel de mixtură asfaltică elastică.

Lucrările de modernizare sunt derulate prin trei proiecte: unul finanțat de Romatsa (care instalează aparatura de control și trafic aerian), unul finanțat de UE (de modernizare a pistei și a sistemului de balizaj) și altul din fondurile Consiliului Județean Suceava (un proiect de modernizare a aerogării).

Prin proiectul din fonduri europene asigurat prin POS-Transporturi se modernizează pista de rulare, balizajul, se va construi un turn de control nou și se pregătește terenul pentru amplasarea sistemului de navigație de tip ILS. Lucrările sunt estimate în jurul sumei de 105 milioane de lei.

Perioada de execuție a lucrărilor este din septembrie 2012 până în luna martie a anului 2014, urmând apoi perioada de notificare a defectelor din luna martie 2014 până în luna noiembrie 2015.

„Prin implementarea acestui proiect s-a urmărit creșterea traficului de la 21.000 de pasageri în prezent, la 125.000 de pasageri după lansarea în operare a proiectului, contribuind astfel la dezvoltarea economică și culturală a regiunii. Implementarea acestui proiect se realizează prin contracte de lucrări și servicii licate de către R.A. Aeroportul „Ștefan cel Mare” Suceava.” (<http://www.aeroportsuceava.ro/documente/comunicat-semnare-contract-finantare.pdf>).

Destinațiile posibile vizate în faza premergătoare reînăugurării aeroportului pentru curse externe regulate au fost: Atena, Londra, Dublin, Barcelona, Bruxelles, Budapesta, Madrid, Malaga, Milano, Torino, Roma, Verona, Viena, Frankfurt, Veneția, Istanbul, Varșovia, Charleroi și Paris, pe site-ul aeroportului existând chiar un chestionar care urmărea să studieze intenția populației județului Suceava, dar și a celor din împrejurimi, de a călători spre și dinspre aceste destinații.

Începând din data 12 noiembrie 2015, compania națională Tarom a reluat cursele directe București – Suceava – București. În anul 2016 au fost deschise curse spre Antalya (charter sezonier), din 18 iunie 2016; spre Milano/Bergamo (Aeroportul Internațional Orio al Serio), din 3 august 2016 și spre Londra/Luton din 19 august 2016.

În anul 2017 au fost inaugurate următoarele curse: Treviso din 18 martie 2017, Bologna din 28 martie 2017 și Roma din 28 martie 2017, toate efectuate de WizzAir și începând cu 19 iulie 2017 Tarom a început să opereze o cursă regulată spre Torino.

Deci în cazul acesta putem trage concluzia că sistemul de transport reprezintă un element indispensabil al turismului. Dezvoltarea serviciilor aeroportuare va duce la:

- promovarea potențialului turistic regional;
- creșterea accesibilității în zonă;
- creșterea veniturilor încasate la bugetul de stat.

Acest aeroport, ca parte a infrastructurii, va realiza conexiunea cu diferite zone din țară, dar și cu alte regiuni din alte țări. Organizarea eficientă a circulației reprezintă condiția esențială a unei economii moderne.

Fără a diminua importanța transportului feroviar și rutier, trebuie menționată importanța majoră a transportului aerian. Aeroportul „Ștefan cel Mare” Suceava reprezintă poarta regiunii Bucovina pentru extinderea turismului intern și internațional dar și a relațiilor comerciale cu alte zone de peste hotare. Efectele pozitive ale aeroporturilor operaționale pot fi observate nu doar în cadrul sistemului turistic ci și în activitățile comerciale, de transport local și în activitățile industriei hoteliere. Astfel, creșterea veniturilor nu este realizată doar din turism ci și din elementele adiacente acestuia.

Aeroportul din Suceava vine în întâmpinarea turiștilor care vor putea ajunge într-un timp scurt și în condiții de siguranță pe plaiurile Bucovinene, dar și în întâmpinarea oamenilor de afaceri care vor dori să ne cunoască și poate chiar să investească în noi obiective economice și turistice așa cum se întâmplă în alte zone din țară.

CONCLUZII

În cadrul prezentului articol am urmărit evidențierea de noi direcții de dezvoltare a turismului în Bucovina și identificarea proiectelor care au avut un impact pozitiv asupra regiunii cât

și a celor care se constituie în exemple negative astfel încât să se găsească soluții în remedierea punctelor slabe ale turismului bucovinean.

Politicile macroeconomice de dezvoltare a infrastructurii de transport la nivel național, cât și local, vin în sprijinul atenuării dezechilibrelor interregionale, inclusiv a turismului. Stimulator de investiții, turismul și activitățile conexe, joacă un rol important și prin faptul că sunt generatoare de noi locuri de muncă.

Derularea activităților de dezvoltare a infrastructurii economice prin programul „Zona Metropolitană Suceava-Botoșani” apreciem că este un plus pentru primăriile ce participă la derularea acestui proiect care vine în sprijinul estompării decalajelor dintre zonele rurale și cea a municipiului Suceava.

Tergiversarea lucrărilor de finalizare a șoselei de centură a Sucevei, a făcut ca orașul Suceava să fie aglutinat zilnic de traficul greu, dar și de restul șoferilor care se află doar în tranzit în municipiul reședință de județ.

Finalizarea Aeroportului „Ștefan cel Mare” din Salcea deși a fost așteptată cu nerăbdare de mulți români, a contribuit în mod clar și fără echivoc la intensificarea circulației turistice și nonturistice, aici ținem să subliniem importanța finalizării acestui proiect în contextul în care deja se întrevade o creștere ușoară a circulației turistice care încurajează dezvoltarea turismului internațional în Bucovina.

Turismul reprezintă un important element socio-economic al Bucovinei, proces aflat într-o continuă metamorfozare, un proces de schimbare a mentalității colective și de modernizare a bazei materiale, în concordanță cu cerințele actuale. Prin multiplele sale forme și trăsături, turismul local are complexe legături cu celelalte ramuri economice, contribuind în ultimă instanță la dezvoltarea economică județeană și intraregională.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Bran Florina, Manea Gheorghe, Rădulescu Carmen Valentina, Ioan Ildikó, *Abordarea entropică a valorificării resurselor naturale. De la principii la strategie*, Editura Economică, București, 2013.
- [2] Hesselmann Gerd, Chașovschi Carmen, *Strategia de Turism Bucovina 2010, Plan operational*, http://seap.usv.ro/~carmenc/attachments/article/36/Strategia%20de%20Turism%20Bucovina%202010_Plan%20operational.pdf.
- [3] Minciu Rodica (2004). *Economia turismului - Ediția a III-a revăzută și adăugită*, Editura Uranus, București.
- [4] ***, *Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Suceava, perioada 2011-2020*, <http://www.cjsuceava.ro/documente-nou/strategie/Strategie%20interior.pdf>.
- [5] ***, *Strategia de dezvoltare și promovare a turismului în județul Suceava*, 2005, http://tourisminbucovina.ro/studii/strategie_turism_completa.pdf.
- [6] <http://www.aeroportsuceava.ro/documente/comunicat-semnare-contract-finantare.pdf>
- [7] <http://www.aeroportsuceava.ro/images/comunicate-presa/17-1-11-2011.pdf>